

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 288/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om Försörjningsberedskapscentralens beställning av andningsskydd

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 288/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Timo Heinonen /saml:

Har Försörjningsberedskapscentralens beställning motsvarat anvisningarna från Marins regering och ministeriet,

vem i Marins regering har ansvarat för upphandlingen av skyddsutrustningen,

hurdana skydd och med vilka kriterier har Försörjningsberedskapscentralen beställt dem,

hur motsvarade det första partiet som anlände till Finland den här beställningen,

varför och på vilka grunder har man kommit fram till de samarbetspartner som förekommit i offentligheten,

fanns det inte bland anbudsgivarna några företag som korrekt tagit hand om sina skyldigheter och har referenser för tiden i fråga,

varför har man inte adekvat kontrollerat företagens bakgrunder,

vad betyder Försörjningsberedskapscentralens svar "det har inte funnits operativa förutsättningar att verkställa upphandlingen av skyddsutrustning enligt begäran från ministeriet" och till vilka konkreta begäran och vilket ministerium hänvisas här och

finns det skäl att misstänka att Försörjningsberedskapscentralen även tidigare gjort upphandlingar som inte följt kriterierna för goda och offentliga upphandlingar?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt Statsrådets arbetsfördelning ansvarar arbetsministern för att Försörjningsberedskapscentralens styrning och tillsyn har arrangerats adekvat. Ministern ansvarar inte för Försörjningsberedskapscentralens operativa verksamhet, till exempel upphandlingar, och varken ministeriet eller ministern fattar beslut i enskilda frågor. Försörjningsberedskapscentralen leds av dess styrelse

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 288/2020 rd

och verkställande direktör. Bristerna i Försörjningsberedskapscentralens verksamhet har omedelbart ägnats tillbörlig uppmärksamhet efter att ministeriet fått vetskap om dem, och korrigerande åtgärder har vidtagits inom ramarna för ministeriets befogenheter att styra och övervaka verksamheten.

Vid arbets- och näringsministeriet ansvarar arbetsministern för frågor kring försörjningsberedskapen. Efter att torsdagen 9.4.2020 ha informerats om oklarheterna kring Försörjningsberedskapscentralens affärer krävde arbetsministern omedelbart en utredning av Försörjningsberedskapscentralen om saken. Försörjningsberedskapscentralens styrelse skickade 14.4.2020 utredningen till arbets- och näringsministeriet avseende Försörjningsberedskapscentralens upphandling av skyddsutrustning, samt en separat utredning utförd av KPMG.

Enligt utredningen har Försörjningsberedskapscentralens operativa ledning vid verkställandet av stödbegäran i betydande mån och upprepade gånger avvikit från upphandlingslagen och från de anvisningar som meddelas i Försörjningsberedskapscentralens arbetsordning och ekonomistadga. Riskexponeringen hade inte granskats i tillräckligt stor omfattning med tanke på de rådande exceptionella omständigheterna.

Utgående från Försörjningsberedskapscentralens utredning har centralen inom en mycket kort tid fått sammanlagt 3 000 förfrågningar om upphandling av skyddsutrustning. Försörjningsberedskapscentralen har inte haft processer att hantera dylika mängder förfrågningar. Försörjningsberedskapscentralens resurser för upphandling ökades omedelbart efter att social- och hälsovårdsministeriet 24.3.2020 framställde en till mängden omfattande begäran till Försörjningsberedskapscentralen. För att sköta upphandlingen av skyddsutrustning skapades 30.3.2020 en skild enhet inom Försörjningsberedskapscentralen som fokuserar på upphandlingar utifrån social- och hälsovårdsministeriets stödbegäran. Efter detta har upphandlingsorganisationen förstärkts ytterligare. Upphandlingsenheten har fått mer resurser från bland annat Hansel, Strålsäkerhetscentralen och arbets- och näringsministeriet.

Försörjningsberedskapscentralens styrelse har enligt KPMG:s utredning beslutat om flera korrigerande åtgärder. Den har fastställt noggrannare upphandlingsanvisningar för upphandlingar som gäller coronavirusläget. Under undantagstillstånd, då riskerna är särskilt stora, gäller det att fästa mer uppmärksamhet än normalt vid adekvat hantering av riskerna vid upphandlingar, bland annat vid bakgrundskontrollen i fråga om leverantörer och vid transparensen av Försörjningsberedskapscentralens interna processer. I samband med detta vidareutvecklas processerna och praxis för Försörjningsberedskapscentralens upphandlingar så att de är på den nivå som situationen kräver. Därtill säkerställer Försörjningsberedskapscentralen även att den vid brådskande upphandlingar genomför tillräckligt omfattande utredningar av riskerna hos motparten.

Försörjningsberedskapscentralens styrelse har också beslutat att centralen omedelbart köper in en inspektör för internkontroll och en chef för interkontroll som arbetar i organisationen tillsvidare.

Med anledning av bristerna som uppdagats i upphandlingen av skyddsutrustning har Försörjningsberedskapscentralens verkställande direktör Tomi Lounema avgått från sin tjänst fredagen

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 288/2020 rd

den 10 april 2020. Försörjningsberedskapscentralens styrelses utredning om Försörjningsberedskapscentralens anskaffning av skyddsutrustning och KPMG:s separata utredning om anskaffningarna gäller just de affärer som gjorts utifrån denna stödbegäran.

Helsingfors 29.4.2020

Arbetsminister Tuula Haatainen